

Brusel 4. června 2026
(OR. en)

10136/26

ECOFIN 744
UEM 222
SOC 332
EMPL 161
COMPET 691
ENV 634
EDUC 216
ENER 333
JAI 745
GENDER 72
JEUN 113
SAN 409
ECB
EIB

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. června 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 219 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Nizozemska

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 219 final.

Příloha: COM(2026) 219 final

V Bruselu dne 3.6.2026
COM(2026) 219 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

**k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové
politice Nizozemska**

{SWD(2026) 219 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Nizozemska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97⁽¹⁾, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy⁽²⁾, a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, a to podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reformem a investic, jakož i bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení rovněž stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU). Evropský semestr sestává zejména z definování doporučení pro jednotlivé země a z dohledu nad jejich prováděním.
- (2) Dne 16. července 2025 Komise přijala návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23. listopadu 2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509⁽³⁾. Cílem návrhu je zvýšit účinnost financování Unie omezením roztržitosti finanční architektury a podpořit členské státy při koordinaci hospodářské politiky v souladu s článkem 175 Smlouvy o fungování EU.

- (3) Dne 25. listopadu 2025 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Nizozemska na rok 2026. Téhož dne Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování na rok 2026, ve které je/není Nizozemsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁽⁴⁾ dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.
- (4) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a bezpečnosti. Evropský semestr je sladěn s Kompasem konkurenceschopnosti, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.
- (5) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik i v roce 2026 probíhá souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, které je nyní ve své závěrečné fázi⁽⁵⁾. Plány pro oživení a odolnost spolu s financováním politiky soudržnosti měly zásadní význam pro naplnění politických priorit evropského semestru, neboť měly účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních cyklech, nebo jejich významnou část a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely zohlednit doporučení pro jednotlivé země. S blížícím se ukončením Nástroje pro oživení a odolnost je i nadále nezbytné zachovat reformy a investice, které jsou v rámci tohoto nástroje podporovány a prováděny, zejména ty, které přispívají k řešení problémů uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (6) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Nizozemsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, kterého Nizozemsko dosáhlo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Nizozemsko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Nizozemsko čelí. Posoudila rovněž pokrok Nizozemska při provádění evropského pilíře sociálních práv a při plnění

³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Navrhované nařízení je v současné době předmětem jednání se spolunormotvůrci.

⁴ Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

- (7) Komise v případě Nizozemska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Hlavní zjištění, k nimž útvary Komise při posuzování makroekonomické zranitelnosti Nizozemska pro účely uvedeného nařízení dospěly, byla zveřejněna dne 20. května 2026⁽⁶⁾. Dne 3. června 2026 dospěla Komise k závěru, že se Nizozemsko již nepotýká s makroekonomickými nerovnováhami. Již řadu let se projevuje zejména zranitelnost související s vysokou úrovní zadlužení domácností, trhem s bydlením a velkým přebytkem běžného účtu, v poslední době se však zmírnila. Velký přebytek běžného účtu se v poslední době poněkud snížil a jeho část je strukturální, neboť Nizozemsko funguje jako klíčové evropské obchodní centrum a hostí mnoho nadnárodních podniků. Současně z hlediska úspor a investic odráží pokles přebytku skutečnost, že k nedávnému růstu reálného HDP přispěla především domácí poptávka, která rostla rychleji než ve zbytku eurozóny, i když z nižších úrovní. Přebytek běžného účtu platební bilance se podle prognóz v letošním ani příštím roce nezvýší. Ceny nemovitostí nadále viditelně rostou při snížené nabídce bydlení. Zadlužení domácností v poměru k HDP v roce 2025 opět klesalo, i když pomaleji než dříve, protože se zvýšil objem půjček s nižšími úrokovými sazbami. Zadlužení domácností se může v nadcházejících letech stabilizovat a rizika spojená s vysokým zadlužením domácností částečně zmírňuje převaha hypoték s pevnou úrokovou sazbou. Byla přijata některá politická opatření ke zvýšení nabídky bydlení, přičemž nejnovější vládní investiční program, týkající se i bydlení, by mohl ve střednědobém horizontu pomoci snížit přebytek běžného účtu. Do budoucna by účinné zvýšení nabídky bydlení a řešení daňových pobídek zvýhodňujících nákup bydlení financovaný na dluh mohlo pomoci trvale snížit ceny nemovitostí a zadlužení domácností, zatímco podpora domácích investic by pomohla dále snížit přebytek běžného účtu. Evropský semestr poskytne rámec pro sledování pokroku v oblasti reform bydlení.
- (8) Dne [datum] přijala Rada na základě posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Nizozemska z dubna 2026⁽⁷⁾. Plán předložený podle čl. 15 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263 se vztahuje na období od roku 2026 do roku 2030 a zahrnuje postup fiskální korekce rozložený do čtyř let. Rada doporučila následující maximální tempa růstu čistých výdajů: 4,7 % v roce 2026, 3,5 % v roce 2027, 3,1 % v roce 2028, 3,5 % v roce 2029 a 3,7 % v roce 2030, což odpovídá maximálním kumulativním tempům růstu vypočteným vůči základnímu roku 2025 ve výši 4,7 % v roce 2026, 8,4 % v roce 2027, 11,7 % v roce 2028, 15,6 % v roce 2029 a 19,9 % v roce 2030. Tímto doporučením bylo nahrazeno doporučení ze dne 21. ledna 2025⁽⁸⁾. Maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v uvedeném dokumentu pro rok 2025, a to 3,5 % ročně a 10,4 % kumulativně vůči základnímu roku 2023, však jsou i nadále relevantní pro posouzení souladu až do roku 2025 včetně.
- (9) Ruská útočná válka proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise již vyzvala členské státy, aby požádaly o aktivaci národní

⁶ SWD(2026) 140 final.

⁷ Doporučení Rady ze dne [datum], kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Nizozemska z dubna 2026 (Úř. věst. [Úř. věst.: vložte prosím příslušné odkazy na Úř. věst.]).

⁸ Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se stanoví dráha čistých výdajů Nizozemska (Úř. věst. C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj>).

únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a významné navýšení výdajů⁹⁾ na obranu; tento návrh uvítala Evropská rada dne 6. března 2025. Členské státy mohou požádat o aktivaci národní únikové doložky kdykoli do roku 2028, pokud splňují kritéria stanovená v článku 26 nařízení (EU) 2024/1263.

- (10) Dne 14. dubna 2026 předložilo Nizozemsko svou výroční zprávu o pokroku za rok 2026⁽¹⁰⁾ týkající se dodržování maximálních temp růstu čistých výdajů a provedení reforem a investic, které mají reagovat na hlavní výzvy, jež byly uvedeny v příslušných doporučeních evropského semestru pro jednotlivé země. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Nizozemsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.
- (11) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 1,8 % a inflace měřená HISC činila 3,3 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 1,0 % a v roce 2027 o 1,1 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 3,2 % a v roce 2027 na úrovni 2,5 %.
- (12) Na základě údajů potvrzených Eurostatem⁽¹¹⁾ se v roce 2025 schodek veřejných financí Nizozemska zvýšil na 1,6 % HDP oproti 0,7 % HDP v roce 2024. Zvýšení schodku v roce 2025 odráží především rostoucí běžné výdaje a veřejné investice a strukturální snížení daně z příjmů fyzických osob. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 2,5 % HDP v roce 2026 a 1,9 HDP v roce 2027. Zvýšení schodku v roce 2026 odráží především dočasný účinek reformy vojenského důchodového systému, která vyžaduje převod přibližně 0,7 % HDP z vlády do soukromého důchodového fondu.
- (13) Na základě odhadů Komise byla orientace fiskální politiky⁽¹²⁾, která zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, v roce 2025 expanzivní, a to o 0,8 % HDP. Předpokládá se, že v letech 2026 i 2027 zůstane víceméně neutrální.
- (14) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem⁽¹³⁾ se veřejný dluh Nizozemska zvýšil ze 43,8 % HDP na konci roku 2024 na 44,4 % HDP na konci roku 2025. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 zvýší na 46,9 % a do konce roku 2027 zůstane víceméně stabilní na úrovni 47,0 %. Nárůst v roce 2026 odráží především půjčky poskytnuté společnosti TenneT, provozovateli nizozemské přenosové soustavy elektřiny, a státní energetické společnosti EBN.

⁹ Sdělení Komise; Sladění zvýšených výdajů na obranu s Paktem o stabilitě a růstu, Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

¹⁰ Výroční zprávy o pokroku za rok 2026 jsou k dispozici zde: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

¹¹ Eurostat – Euro ukazatele, 22. dubna 2026.

¹² Orientace fiskální politiky je definována jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

¹³ Eurostat – Euro ukazatele, 22. dubna 2026.

- (15) Na základě údajů Eurostatu⁽¹⁴⁾ činily v roce 2025 celkové vládní výdaje na obranu v Nizozemsku 1,7 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládají v roce 2026 na úrovni 1,9 % HDP.
- (16) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšeného kolísání cen, které je ještě zhoršováno vinou geopolitického napětí, jež ovlivňuje světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že obecná a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neúčinná. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 přijalo Nizozemsko opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky⁽¹⁵⁾. Patří mezi ně fond pro mimořádné situace v energetice, který je určen na podporu nejzranitelnějších domácností s vysokými účty za energie v zimě 2026–2027, trvalé zvýšení nezdanitelného příspěvku na cestu a cílené snížení sazby daně z motorových vozidel pro dodávkové a nákladní automobily pro rok 2026. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit méně než 0,1 % HDP.
- (17) Na základě výpočtů Komise vzrostly v roce 2025 v Nizozemsku čisté výdaje o 7,2 % a o 10,6 % kumulativně v letech 2024 a 2025. Růst čistých výdajů v roce 2025 je vyšší než maximální tempo růstu doporučené Radou v lednu 2025, což odpovídá odchylce ve výši 1,5 % HDP v ročním vyjádření. Při zohlednění celého období let 2024 a 2025 je kumulativní tempo růstu čistých výdajů také vyšší než doporučené nejvyšší tempo růstu a odpovídá odchylce 1,0 % HDP v kumulativním vyjádření.
- (18) Na základě výpočtů Komise se předpokládá, že čisté výdaje v Nizozemsku vzrostou v roce 2026 o 4,9 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je vyšší než maximální tempo růstu doporučené Radou [datum], což odpovídá odchylce ve výši 0,1 % HDP v ročním vyjádření.
- (19) Nizozemský systém zdanění soukromých příjmů přistupuje k některým aktivům odlišně než k ostatním, což narušuje rozdělování kapitálu a ekonomická rozhodnutí. Zejména odpočty úroků z hypoték – spolu s nízkým zdaněním imputovaného nájemného – vytvářejí silné fiskální zvýhodnění investic do bydlení, často financovaných dluhem, oproti investicím do akcií a dluhopisů. Preferenční daňové zacházení se navíc vztahuje také na příspěvky na důchodové pojištění a aktiva držená v uzavřených akciových společnostech, což jsou společnosti, v nichž většinu akcií vlastní pouze několik jednotlivců. Příjmy domácností z úspor a investic jsou zatím zdaňovány podle předpokládané, nikoli skutečné míry výnosů, což může vést k riziku zesílení hospodářských cyklů, pokud to neodpovídá skutečným výsledkům. Vláda začala uvažovat o přechodu na daň z kapitálových výnosů, a to pravděpodobně v roce 2028. Provedení reformy, které toto nerovné daňové zacházení (jak v rámci jednotlivých druhů aktiv, tak mezi nimi) omezí, sníží možnosti daňové arbitráže, posílí daňový systém jako automatický stabilizátor, zmírní ekonomické nerovnosti a podpoří efektivnější přidělování kapitálu. Vzhledem k tomu, že nerovné daňové zacházení je příčinou vysokého zadlužení domácností, má jeho snížení význam i pro řešení makroekonomické nerovnováhy.
- (20) Kromě výše uvedených daňových pobídek je nadhodnocení na trhu s bydlením podpořeno tím, že nabídka nových bytů je jen omezeně schopna reagovat na silnou poptávku vyvolanou růstem počtu obyvatel a stále menšími domácnostmi.

¹⁴ Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

¹⁵ Odráží to situaci k datu uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

Předpokládá se, že v roce 2025 již chybělo více než 400 000 bytových jednotek¹⁶). Aby se odstranily hlavní překážky, které v současnosti brzdí výstavbu, a nabídka bydlení se tak zvýšila, mohla by vláda pokročit ve svých plánech na zefektivnění plánovacích a povolovacích postupů, které v průměru trvají až 6–7 let, a také na zjednodušení stavebních předpisů. Pro výstavbu nových obydlí by se navíc mohlo uvolnit více pozemků. Pokroku brání řada dalších překážek, včetně nedostatku pracovních sil a omezení výstavby v souvislosti s nadměrným ukládáním dusíku a přetížením elektrizační soustavy. Zvýšení nabídky bydlení je důležité pro zmírnění makroekonomické nerovnováhy.

- (21) Nedostatečně rozvinutý trh se soukromým nájemním bydlením v Nizozemsku představuje významný problém v oblasti cenové dostupnosti a přístupnosti a u domácností s nízkými a středními příjmy zvyšuje riziko chudoby. Nedávná politická opatření, jako je rozšíření regulovaného nájemného, sice přinesla některým nájemníkům úlevu, zároveň však přispěla (vedle vyšších úrokových sazeb a daňových změn) ke zmenšení nabídky nájemního bydlení. Tento trend je způsoben tím, že v důsledku prodeje ze strany pronajímatelů jsou nemovitosti obývány vlastníky, čímž se dále snižuje dostupnost nájemního bydlení a zvýšilo se nájemné u bytů nad cenovým stropem. Aby se stimuloval růst odvětví soukromého nájemního bydlení, mohly by se investice do trhu se soukromým nájemním bydlením zatraktivnit tím, že se regulované nájemné více přizpůsobí ocenění nemovitostí a zároveň se zabrání návratu k nadměrnému nájemnému. Takovéto vyvážené přenastavení by mohlo přispět jak ke zvýšení celkové nabídky bydlení, tak ke snížení pobídek k zadlužování se hypotékou na koupi domu, což by následně podpořilo zmírnění makroekonomické nerovnováhy.
- (22) Nizozemský systém dlouhodobé péče čelí významným výzvám, které vyplývají ze stárnutí obyvatelstva, nákladné ústavní péče a velkorysého pokrytí závislých osob. Nizozemsko je na tom ve srovnání s většinou členských států dobře, pokud jde o přiměřenost, dostupnost a kvalitu systému dlouhodobé péče i počet pracovníků v této oblasti. Tento systém však stále více zatěžuje státní rozpočet. V roce 2022 činily celkové výdaje na dlouhodobou péči v Nizozemsku 3,8 % HDP, což je nejvyšší hodnota v EU, a podle zprávy Komise o stárnutí obyvatelstva z roku 2024 se předpokládá, že do roku 2070 vzrostou na 5,7 % HDP. Opatření k řešení tohoto nárůstu by mohla zahrnovat sjednocení spoluúčasti, tj. vlastních příspěvků pacientů, s náklady na péči, která je jim poskytována v rámci různých typů dávek. Systém by byl nákladově efektivnější, kdyby si pacienti vybírali zařízení péče podle svých individuálních potřeb péče, a nikoli podle toho, které zařízení minimalizuje jejich spoluúčast. Koaliční dohoda nastupující vlády obsahuje snahu o zvýšení nákladové efektivnosti, včetně dosažení strukturálních úspor ve výši přibližně 0,2 % HDP v současném volebním období. Ke snížení nákladů by rovněž mohly přispět další investice do prevence, které by oddálily vznik potřeby dlouhodobé péče, a další zlepšení poskytování komunitní péče. Tato zlepšení by mohla zajistit efektivnější rozdělování výhod systému, aniž by byla ohrožena vysoká úroveň pokrytí a kvalita systému.
- (23) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění finančních nástrojů Unie, jakož i v rámci evropského semestru, je i nadále nezbytné do procesu systematicky,

¹⁶ Na základě výpočtů a prognóz Evropské komise a Společného výzkumného střediska. Podrobněji viz Balouktsi et al. (2026) Housing investment needs in the EU (Potřeba investic do bydlení v EU). [JRC Technical Report \(Technická zpráva JRC\) 144419](#).

smysluplně a včas zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

- (24) Nizozemsko dosahuje s ohledem na provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu regionálního rozvoje (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropského sociálního fondu plus (ESF+), nadprůměrného tempa na úrovni EU, a to jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska plateb. Je důležité udržet současnou dynamiku a zároveň maximalizovat reálný dopad investic. Nizozemsko již přijímá opatření v rámci programů politiky soudržnosti na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Je nezbytné zajistit, aby nové investice, které Nizozemsko určilo ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období¹⁷), byly rychle a účinně realizovány.
- (25) Nizozemsko se potýká s řadou výzev souvisejících s nedostatečnými investicemi do výzkumu a inovací a omezeným přístupem startupů a scaleupů k financování, pokračující závislostí na fosilních palivech spolu s kapacitními omezeními infrastruktury elektrizační soustavy, segmentací trhu práce a nedostatkem pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků, mimo jiné nízkou úroveň základních dovedností a nedostatečnou účastí v oborech STEM, zejména u nedostatečně zastoupených skupin.
- (26) Nizozemský inovační ekosystém má prospěch ze silných rámcových podmínek pro výzkum a inovace, intenzita veřejného výzkumu a vývoje však zůstává pod průměrem EU a intenzita soukromého výzkumu a vývoje zaostává za nejméně úspěšnějšími zeměmi EU (Švédsko, Dánsko a Finsko) a celosvětovými lídry v oblasti inovací, jako jsou Spojené státy. Pokud nebudou tyto nedostatky odstraněny, hrozí, že se pokrok v oblasti výzkumu a vývoji dále zpomalí. V zájmu řešení těchto problémů oznámila nizozemská vláda akční plán k dosažení cíle v oblasti investic do výzkumu a vývoje ve výši 3 % HDP do roku 2030, který zahrnuje politické iniciativy, například zřízení Národní agentury pro přelomové inovace, revidovanou průmyslovou politiku v klíčových odvětvích, jako jsou polovodiče nebo biotechnologie, a podporu regionálních inovačních klastrů. Provádění těchto opatření je však zatím v počáteční fázi. Aby se zabránilo roztříštěnosti politik a maximalizovala se jejich účinnost, je nezbytné zajistit soudržnost těchto iniciativ a stávající národní technologické strategie. Posílení veřejné podpory inovací může pomoci oživit inovační prostředí, podpořit růst produktivity a udržet pozici Nizozemska jako evropského lídra v oblasti inovací.
- (27) Přestože má Nizozemsko jeden z nejrozsáhlejších trhů rizikového kapitálu v Evropské unii, některé nizozemské startupy a scaleupy se potýkají s obtížemi při získávání finančních prostředků. Zejména startupy se setkávají s omezeními v pre-seedové fázi a následně mají problém s úspěšným rozšířením své činnosti. Nedostatek rizikového kapitálu v pozdní fázi vede inovativní nizozemské společnosti k tomu, že hledají financování v zahraničí nebo se stěhují do zahraničí, což omezuje schopnost Nizozemska rozvinout startupy ve velké hráče na trhu. Veřejná podpora pro startupy a scaleupy dosud zahrnovala poměrně omezené finanční prostředky a nebyla dostatečně předvídatelná. Nizozemská vláda oznámila zřízení národní investiční instituce zaměřené na startupy a scaleupy, která by měla začít fungovat v roce 2028. Klíčové však bude účinné provedení a průběžné monitorování. Pokud by se tento nedostatek

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

financování neřešil, mohlo by to bránit inovacím a dlouhodobé konkurenceschopnosti, jelikož startupy a scaleupy obvykle vykazují vyšší růst produktivity než ostatní nové podniky. Kromě přístupu k financím hraje při podpoře startupů a scaleupů důležitou úlohu také celkové podnikatelské prostředí. Složitost regulace, administrativní zátěž a nejistota v daňovém rámci mohou omezit schopnost podniků inovovat a rozšiřovat svou činnost. Při řešení tohoto problému by Nizozemsko mohlo mít prospěch ze širšího využití finančních nástrojů, jako jsou záruky a struktury fondu fondů, aby mobilizovalo kapitál a přilákalo institucionální investory. Národní investiční instituce by také mohla pomoci zajistit předvídatelnost politiky a snížit roztržičnost.

- (28) Inovační činnost v Nizozemsku je silně koncentrována ve velkých, zavedených firmách, přičemž na celkových investicích do výzkumu a vývoje se v roce 2023 tři největší společnosti podílely přibližně jednou čtvrtinou, zatímco malé a malé společnosti přispívají pouze v omezené míře. Navzdory poměrně vysoké míře digitalizace v nizozemských malých a středních podnicích přetrvává mezi malými a velkými firmami značný rozdíl v zavádění špičkových technologií, jako je umělá inteligence a cloud computing. V důsledku toho je růst produktivity poháněn především zavedenými podniky a rozdíly mezi podniky v rámci stejných odvětví se prohlubují. V malých a středních podnicích existuje prostor pro růst produktivity prostřednictvím další digitalizace a inovací. Nizozemská vláda oznámila revizi režimu daňových odpočtů na výzkum a vývoj s cílem zjednodušit jej a rozšířit jeho působnost, aby se do výzkumných a vývojových činností mohly zapojit menší a novější podniky. K dalšímu řešení těchto problémů by Nizozemsko mohlo zavést kombinaci fiskálních a nefiskálních opatření, včetně poukázek a grantů na zavádění digitálních technologií, daňových pobídek pro investice do špičkových technologií a přizpůsobené odborné přípravy na podporu digitálních dovedností, aby podpořilo zavádění špičkových technologií a posílilo inovační kapacitu, zejména malých a středních podniků.
- (29) Nizozemsko je stále do značné míry závislé na fosilních palivech. Zatímco podíl obnovitelných zdrojů energie ve skladbě zdrojů elektřiny v Nizozemsku je nad průměrem EU a v roce 2024 se zavádění obnovitelných zdrojů energie zrychlilo, v roce 2025 Nizozemsko v zavádění obnovitelných zdrojů energie příliš nepokročilo. Konečná spotřeba energie v sektoru bydlení sice klesla, celková konečná spotřeba energie v Nizozemsku však současně v roce 2024 oproti roku 2023 vzrostla, což zvrátilo snížení, jehož bylo dosaženo od roku 2019. Tím se nizozemská ekonomika stává zranitelnou vůči globálnímu vývoji cen a má ztížený přechod na zelenou ekonomiku. Proto je třeba vyvinout další úsilí ke snížení závislosti na fosilních palivech a ke zlepšení energetické účinnosti v Nizozemsku, včetně budov a průmyslových procesů. To by mohlo zahrnovat opatření ke snížení finančních rizik v odvětví větrné energie na moři, aby byla zachována atraktivita investic do tohoto odvětví.
- (30) Dále se zhoršilo přetížení elektrizační soustavy, což se týká venkovských i městských oblastí a přenosových i distribučních sítí. To brání přechodu na čistou energii, omezuje hospodářskou činnost a podkopává konkurenceschopnost Nizozemska. Přetížení elektrizační soustavy se řeší kombinací rostoucích investic do sítě a regulačních iniciativ, včetně nového energetického zákona. Navzdory těmto opatřením bude přetížení elektrizační soustavy v krátkodobém až střednědobém horizontu i nadále představovat velký problém, a proto je třeba mu věnovat trvalou pozornost a přijmout další opatření. Pro Nizozemsko by mohlo být přínosné zvýšení kapacity jeho přenosové a distribuční soustavy, zavádění a stimulace řešení pro flexibilitu nabídky elektřiny a poptávky po elektřině, maximalizace výměny elektřiny mezi zónami

na stávající přeshraniční infrastrukturu a další zjednodušení povolenacích postupů pro projekty v oblasti sítí.

- (31) Vzhledem k zásadní úloze lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby urychleně přijaly opatření k řešení strukturálních problémů souvisejících s lidským kapitálem v oblasti dovedností a vzdělávání, které brání konkurenceschopnosti. Doporučení na rok 2026 určená Nizozemsku mohou přispět k provedení doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii.
- (32) Významným problémem pro životní prostředí, který má dopad na nizozemské hospodářství jako celek, je i nadále nadměrná úroveň ukládání dusíku, které je důsledkem zejména, ale nikoli výlučně, intenzivního zemědělství. Nadměrné ukládání dusíku vede k přehnožování a okyselování půdy a vodních útvarů a zároveň výrazně omezuje povolování stavebních činností. Problémem zůstává také kvalita povrchových a podzemních vod. Je třeba provést konkrétní opatření, která by strukturálně řešila nadměrné ukládání dusíku v odvětvích produkujících emise a podpořila přechod k udržitelnému zemědělství, včetně ekologického zemědělství. Nizozemsku by prospělo zejména přijetí zemědělských postupů zaměřených na snížení znečištění živinami a pesticidy a emisí skleníkových plynů.
- (33) Podíl flexibilních forem zaměstnávání na trhu práce, včetně pracovníků na dobu určitou a osob samostatně výdělečně činných, zůstává v Nizozemsku vysoký a činí 35,4 %, což je mnohem více než průměr EU ve výši 20,6 %. Určitá míra flexibility sice podporuje ekonomickou přizpůsobivost, ale rozšířené využívání flexibilních forem zaměstnávání prohloubilo segmentaci trhu práce (tj. rozdělení trhu práce na různé kategorie pracovníků s různou úrovní jistoty zaměstnání a/nebo přístupu k sociálním a jiným výhodám). Neúměrně postiženy jsou zranitelné skupiny, jako jsou pracovníci s nižší úrovní kvalifikace a osoby z přistěhovaleckého prostředí, jež často čelí nejistým pracovním podmínkám, včetně omezeného přístupu ke vzdělávání a rozvoji, nedostatečné sociální ochraně a vyššímu riziku chudoby a sociálního vyloučení pracujících. Tyto problémy nejenže prohlubují nerovnost příležitostí, nýbrž také podkopávají dlouhodobou produktivitu. V zájmu zvýšení ochrany a vytvoření rovnějších podmínek pro zaměstnance prosazuje vláda balíček reforem zaměřených na snížení pobídek pro samostatnou výdělečnou činnost a flexibilní formy zaměstnávání. Za tímto účelem je nezbytné urychleně zavést povinné pojištění osob samostatně výdělečně činných pro případ pracovní neschopnosti a zajistit větší jistotu zaměstnání pro osoby pracující na základě flexibilních pracovních smluv.
- (34) Nedostatek pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků zůstává v Nizozemsku klíčovou výzvou, která ovlivňuje odvětví související se souběžnou transformací a se společenskými výzvami, jako je zdravotnictví, vzdělávání, technologie a IKT. Nedostatek pracovních sil se nadále odvíjí od strukturálních faktorů, jako je nízký průměrný počet odpracovaných hodin, stárnutí a pomalý růst pracovní síly. Tato omezení mohou brzdit růst produktivity a konkurenceschopnost. Nizozemsko má vysokou míru účasti na trhu práce, stále však zůstává nevyužitý pracovní potenciál osob z řad migrantů a pracovníků na částečný úvazek, zejména žen. Zlepšení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, včetně lepšího přístupu k cenově dostupné péči o děti a přilákání talentů, může pomoci zvýšit nabídku pracovních sil. Existují různé možnosti prohlubování dovedností a změny kvalifikace, lidé na okraji trhu práce je však využívají jen v omezené míře. U mobilních a migrujících pracovníků přetrvávají problémy související s kvalitou pracovních míst a pracovními podmínkami, zejména v odvětvích s vysokým podílem lidské práce, která jsou závislá

na flexibilních formách zaměstnávání. Politická opatření na straně poptávky by se mohla zaměřit na řešení strukturálních faktorů v odvětvích s vysokým podílem lidské práce a nízkou produktivitou a zároveň podporovat odvětví s vysokou přidanou hodnotou a odvětví spojená se společenskými výzvami, jako je vzdělávání, zdravotnictví a zelená a digitální transformace, a podporovat mobilitu mezi odvětvími.

- (35) Hrozbu pro konkurenceschopnost ekonomiky a výsledky trhu práce představuje zhoršování základních dovedností žáků v Nizozemsku. Počet žáků s horšími výsledky v matematice, přírodních vědách a čtení se za posledních deset let prudce zvýšil. Rovnost ve vzdělávání zůstává výzvou, neboť mezi znevýhodněnými žáky je výrazně vyšší míra nedostatečných výsledků než mezi jejich vrstevníky. Nizozemsko by mohlo posílit cílenou podporu pro školy se slabšími výsledky, žáky narozené v zahraničí a žáky z přistěhovaleckého prostředí. Nedostatek učitelů se zmírnil, stále je však značný a má dopad na výsledky vzdělávání žáků. Nizozemsko by mohlo zlepšit pracovní podmínky a kariérní postup, mimo jiné snížením administrativní zátěže učitelů a podporou rozmanitějších profesních drah, aby se učitelské povolání atraktivní a aby v něm učitelé setrvali.
- (36) Nizozemsko čelí strukturálním výzvám při vytváření dostatečně široké základny dovedností v oblasti STEM. Navzdory vysoké účasti na odborném a vysokoškolském vzdělávání zůstává podíl absolventů v oborech STEM a IKT na obou úrovních vzdělávání poměrně nízký, což stále více omezuje produktivitu. V důsledku toho přetrvává nedostatek pracovníků v technických oborech, zejména v odvětvích, jako je stavebnictví, energetika a zpracovatelský průmysl, které mají zásadní význam pro zelenou a digitální transformaci, kde poptávka po specializovaných dovednostech stále převyšuje nabídku. Ženy jsou v oborech STEM stále výrazně méně zastoupeny, zatímco u studentů z přistěhovaleckého prostředí je méně pravděpodobné, že se budou věnovat oborům STEM, a jsou více ohroženi nedostatečnými výsledky v základních dovednostech. Tyto rozdíly jsou spojeny s genderovými stereotypy a širšími nerovnostmi ve vzdělávání, včetně rozdílů ve studijních výsledcích a přístupu znevýhodněných skupin k příležitostem. Řešení těchto problémů vyžaduje cílené podpůrné mechanismy a lepší přístup ke kariérnímu poradenství, aby se podpořila širší účast v oborech STEM. Zvyšování inkuzivity a atraktivity těchto oborů má zásadní význam pro rozšíření nabídky talentů, snížení nedostatku kvalifikovaných pracovníků a zajištění toho, aby Nizozemsko mohlo reagovat na měnící se požadavky trhu práce.
- (37) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny na rok 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Nizozemska pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé, třetí a páté doporučení pro eurozónu, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení pro eurozónu, doporučení č. 3 a 4 pomáhají provést sedmé doporučení pro eurozónu a doporučení č. 5 pomáhá provést páté doporučení pro eurozónu.

DOPORUČUJE Nizozemsku v letech 2026 a 2027:

1. Dodržovat maximální míry růstu čistých výdajů doporučené Radou dne [datum]. Posílit výdaje na obranu a připravenost a zároveň zajistit účinnost výdajů a postupně přizpůsobit rozpočet tak, aby byly zachovány strukturálně vyšší výdaje na obranu. Zajistit, aby veškerá opatření přijatá ke zmírnění dopadu růstu cen energie byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb

energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a zároveň zajistila, aby jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Sjednotit zdanění různých typů příjmů z majetku, včetně postupného zrušení možnosti odpočtu úroků z hypoték. Přijmout a provést opatření k odstranění překážek pro novou bytovou výstavbu zjednodušením plánovacích a povolovacích postupů. Podporovat rozvoj sektoru cenově dostupného soukromého nájemního bydlení, a to i prostřednictvím přenastavení regulovaného nájemného. Řešit očekávaný nárůst výdajů na dlouhodobou péči v souvislosti se stárnutím obyvatelstva zvýšením nákladové efektivity.

2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Udržet dynamiku provádění v rámci programů politiky soudržnosti a případně vycházet z přerozdělení prostředků na strategické priority a flexibilitu při přezkumu rámce politiky soudržnosti v polovině období.
3. Zvýšit intenzitu veřejného a soukromého výzkumu a vývoje zacílením podpory na investice do klíčových strategických technologií a regionálních inovačních ekosystémů. Řešit nedostatek finančních prostředků pro startupy a scaleupy, mimo jiné poskytováním pobídek k přilákání institucionálních investorů. Podporovat malé a střední podniky v inovacích a zavádění nových technologií, a to i prostřednictvím přímých grantů a daňových pobídek.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech rychlejším zaváděním obnovitelných zdrojů energie a zlepšením energetické účinnosti, zejména v budovách. Snížit přetížení elektrizační soustavy zvýšením kapacity přenosové a distribuční soustavy, zaváděním flexibilních řešení, maximalizací výměny mezi zónami a dalším zjednodušením povolovacích postupů. Provádět strukturální opatření k účinnému řešení nadměrného ukládání dusíku a zhoršování kvality vody, se zvláštní pozorností věnovanou udržitelnému zemědělství.
5. Přijmout a zavést opatření, jež omezí pobídky k využívání flexibilních nebo dočasných pracovních smluv. Řešit nedostatek pracovních sil a kvalifikace, mimo jiné zapojením nedostatečně využívaného potenciálu pracovních sil a větším zacílením opatření na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace. Podporovat přesun pracovních sil do vysoce produktivních odvětví a odvětví souvisejících se společenskými výzvami a zároveň zlepšovat pracovní a životní podmínky mobilních a migrujících pracovníků. Zlepšit základní dovednosti žáků, mimo jiné zatraktivněním povolání učitele a poskytováním individuální podpory znevýhodněným školám. Zvýšit účast v programech STEM.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*